

4.7 Kvarteret ved Ellebjerg Skole

Københavnerens velfærd: Den funktionalistiske skole og boligerne ved arbejderens haveforening.

Beskrivelse af kulturmiljøet

Kulturmiljøet omfatter området omkring Ellebjerg Skole, og rummer en daginstitution, haveforeningen Frem med Kirkesøen, Frederiksholm Kirke og tre boligejendomme på Borgmester Christiansens Gade og P. Knudsens Gade.

Begrundelse

Kulturmiljøet ved Ellebjerg Skole er et helstøbt eksempel på et planlagt byområde med boliger, offentlige funktioner, grønne arealer, havelodder og kirke. Haveforeningen Frem er et fint eksempel på en mere end 100 år gammel haveforening, der hverken er inddraget til andre formål eller overgået til helårsanvendelse, men er bevaret som varige overnatningshaver. Kulturmiljøet vidner om flere etaper af Kgs. Enghaves udbygning.

Haveforeningen Frem

Haveforeningen Frem fortæller om Kgs. Enghaves tidligste byudvikling i 1910'erne, hvor de første almennyttige arbejderboliger blev opført på P. Knudsens Gade nord for kulturmiljøet, og beboerne stiftede haveforeningen med henblik på dyrkning af jorden. Haveforeningen erhvervede et areal af det nedlagte Frederiksholm Tegl- og Kalkværk, og Kirkesøen er et levn fra den tidligere kalkbrydning i området. Kommunen overtog senere arealet.

Ellebjerg Skole og boligbebyggelsen

I 1940'erne blev en del af Haveforeningen Frem erstattet af Ellebjerg Skole, der stod færdig i 1945. Få år senere blev de tre tilstødende ejendomme med aldersrenteboliger opført. Både skolen og boligbebyggelsen blev tegnet af en af tidens ledende arkitekter og kulturmiljøet afspejler periodens nationale funktionalistiske strømninger, men trækker også arkitektoniske tråde tilbage til nyklassicisme og bedre byggeskik. Sammen fortæller skolen og boligbebyggelsen om byudviklingen i 1940'erne, hvor befolkningsvækst og bolignød resulterede i en markant udbygning af byens boligmasse og skabte behov for nye, moderne offentlige funktioner.

Bærende bevaringsværdier

- Kulturmiljøet som samlet byområde med boliger, skole, kirke og haveforening.
- Haveforeningen Frem.
- Ellebjerg Skole som det centrale, karakteristiske og tidstypisk byggeri i funktionel tradition.
- Boligbebyggelsen på Borgmester Christiansens Gade og P. Knudsens Gade.
- Frederiksholms Kirke.
- Kirkesøen.
- Områdets grønne karakter.

Sårbarhed

Kulturmiljøets bygninger er sårbare overfor om- og tilbygninger og facadeændringer uden hensyntagen til bebyggelsens oprindelige arkitektoniske udtryk. Kulturmiljøet er desuden sårbart overfor overbebyggelse af kolonihaverne og reduktion af grønne arealer og træer.

Nuværende sikring

- Kirken er sikret ved lov om Folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde.
- Kolonihaverne er udpeget som varige efter Kolonihaveloven.
- Søen er omfattet af søbeskyttelseslinjen.
- Ellebjerg Skole og de tre boligejendomme på Borgmester Christiansens Gade og P. Knudsens Gade er udpeget som bevaringsværdige i kommuneplanen.

Udviklingsmuligheder

Kulturmiljøet bør udvikles under hensyntagen til områdets grønne karakter. Eventuelt nybyggeri samt om- og tilbygninger kan ske under hensyntagen til de nære omgivers arkitektur og landskabstræk.

